

Miltä sukupolvikysymys ja rahoituksen kestävyys näyttävät?

16.3.2023

Janne Pelkonen
yhteiskuntavaikuttamisen päällikkö

“Yhteiskunta rakentuu sopimukselle, mutta ei ainoastaan nyt elävien kesken, vaan myös menneiden ja tulevien sukupolvien kanssa”

Edmund Burke

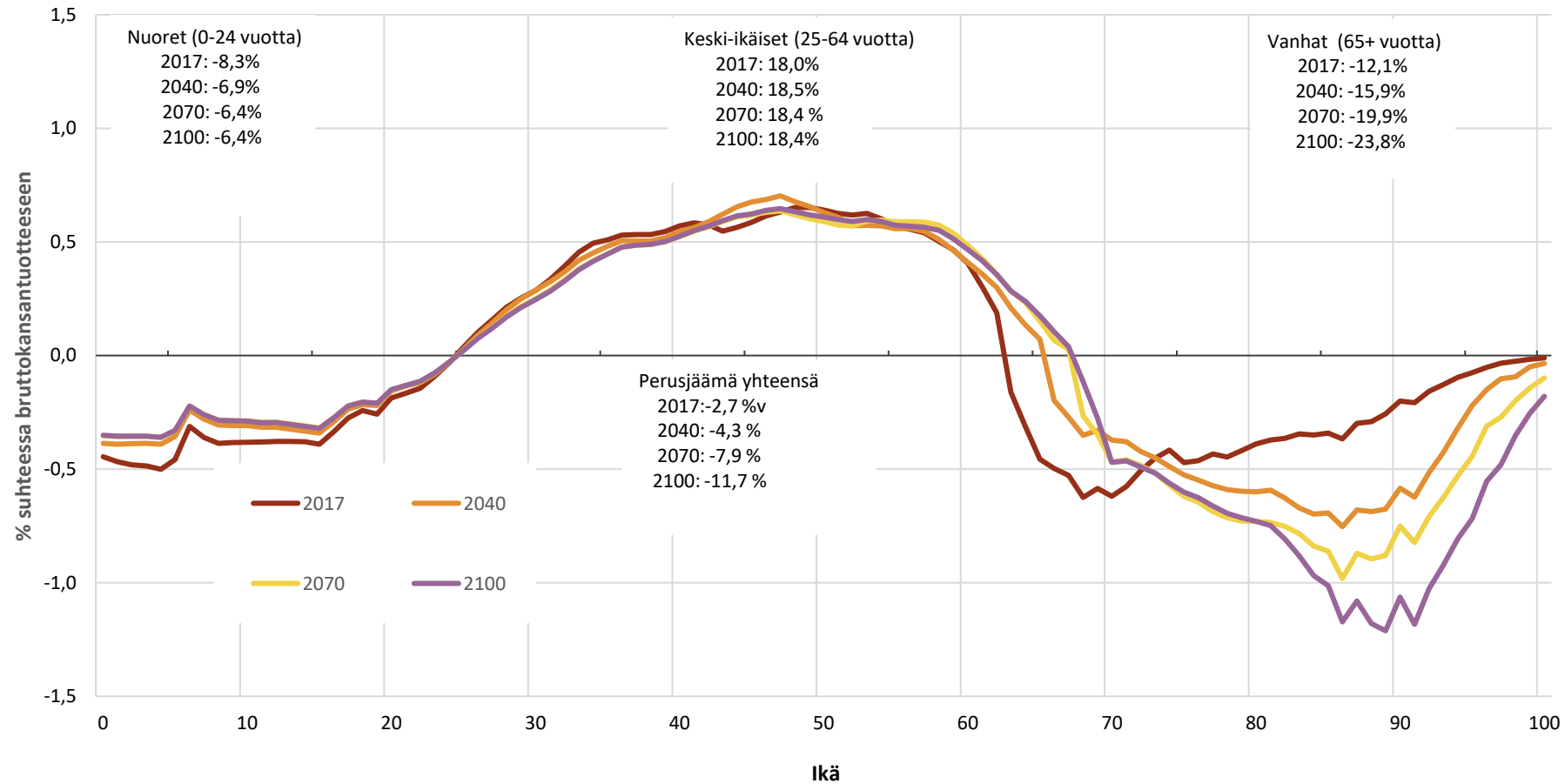
**Mikä haastaa
eläkkeiden
sukupolvi-
sopimusta?**

- **Hidasväestövallankumous**
- **Tuottavuuskehitys**
- **Työkyky**
- **Sosiaalinen nousu?**

Miten eri tavoin oikeudenmukaisuutta voidaan arvioida?

- Burke: yhteiskuntasopimus on jatkuva ja koskee myös menneitä ja tulevaisuuden sukupolvia.
- Täydellinen vastaavuus maksujen/etuuksien suhteen = mahdottomuus, jos riskienjako halutaan säilyttää tai uudistaa mallia ajassa
- Työeläkkeen sisäinen tuotto maksut/etuudet = vain yksi osa ikäluokkien välisessä tulojaossa
- Ikä vain on yksi ulottuvuus oikeudenmukaisuuden tarkastelussa:
  - Sukupuoli
  - Sosioekonomiset ryhmät → ikäluokkien sisäinen tulonjako

Väestön ikääntyminen muuttaa ”sukupolvitilinpidon” painotuksia

Lähde: Kotamäki ja Vaittinen 2019

**Väestön ikääntyminen muuttaa Suomea,
mutta eläkesektori ei ole isoin haaste**

Kuka pitää meistä huolta eläkeaikana?

Osittainen rahastointi on järkevää sukupolvien riskienjaon näkökulmasta

Eläkkeiden rahoitus vaikuttaa riskienjakoon ikäluokkien välillä

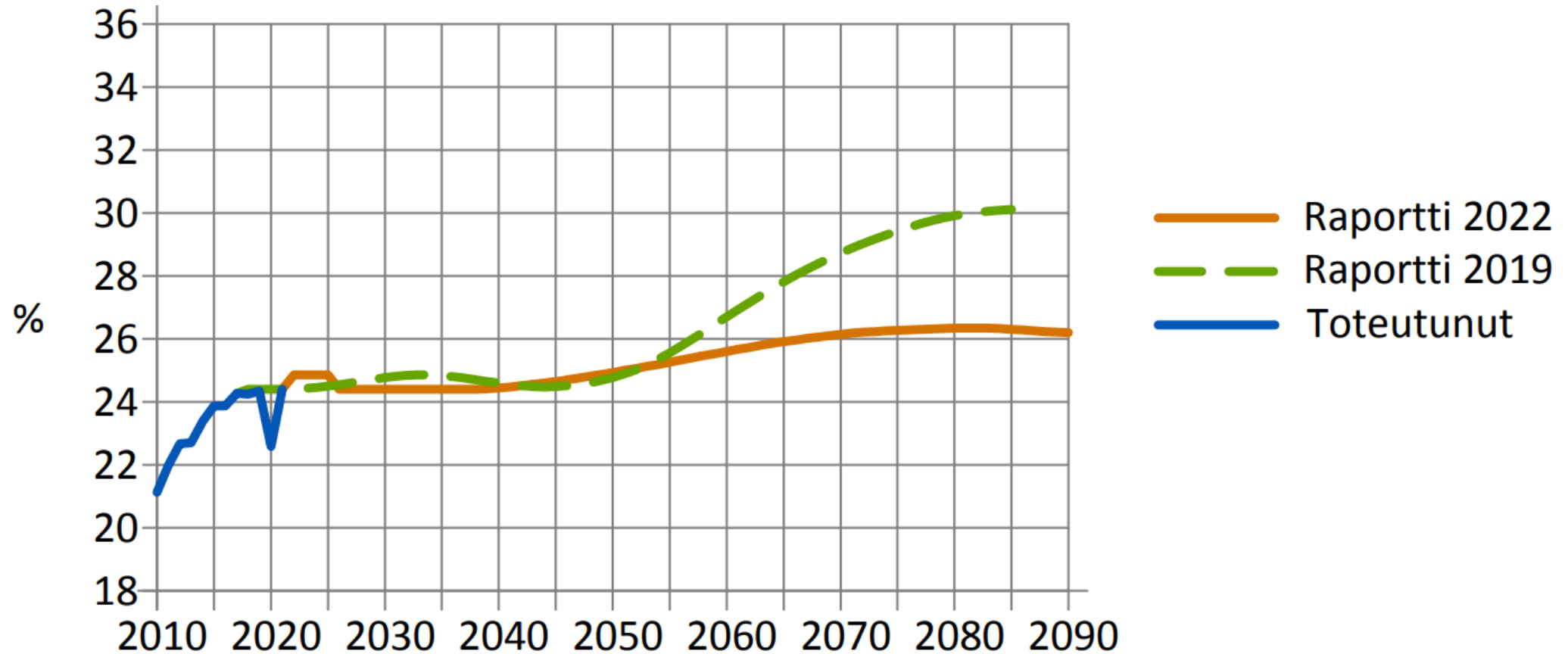
- **Eläkkeet voidaan rahoittaa**
  - Jakojärjestelmällä
  - Rahastoivalla järjestelmällä
  - Osittain rahastoivalla järjestelmällä → Suomi
- **Eläke-etuus voi määräytyä**
  - Etuusperusteisesti (DB) → Suomi
  - Maksuperusteisesti (DC)
  - Erilaisia välimuotoja esim. SWE, NL

**Väestön ikääntyminen & työkyvyn
kehitys haastavat
eläkejärjestelmän taloudellista ja
sosiaalista kestävyyttä**

Mitkä tekijät vaikuttavat työeläkkeiden rahoituksen kestävyYTEEN?

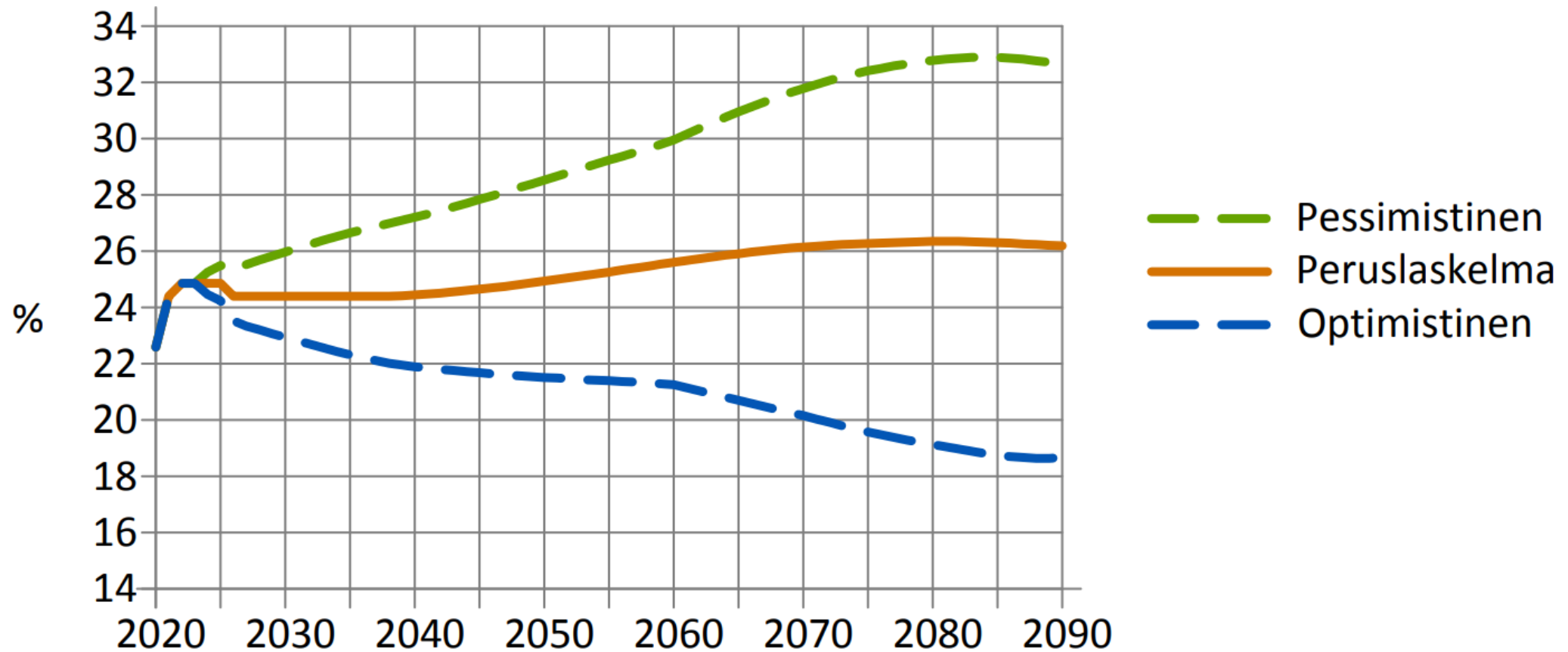

Yksityisalajojen eläkemaksutason (TyEL) maksupaine on laskenut

Lähde: Eläketurvakeskus PTS, 2022

TyEL-maksu eri skenaarioissa

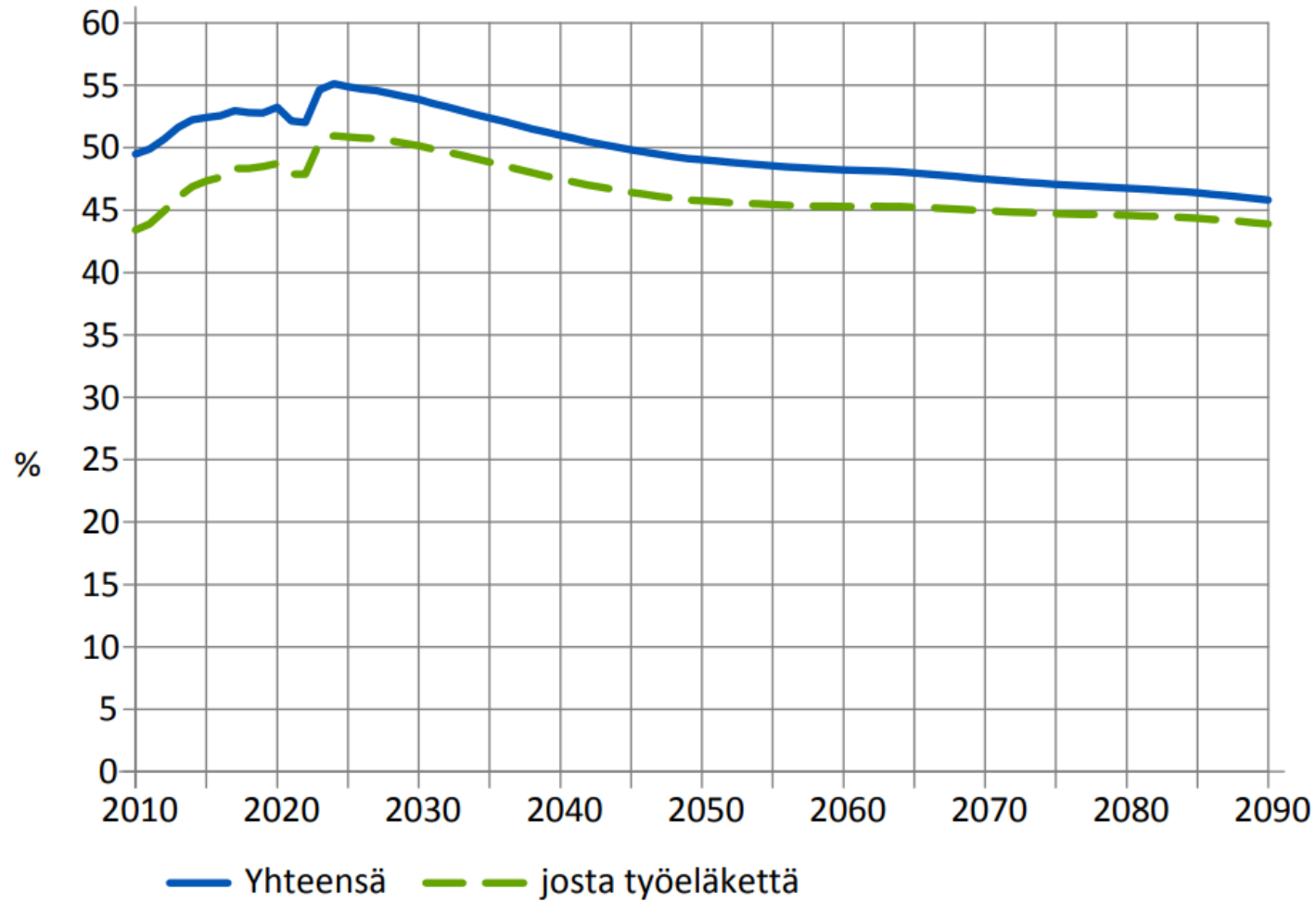
Lähde: Eläketurvakeskus PTS, 2022

**”TyEL-maksun korotuspaineita on edelleen,
mutta esimerkiksi kunnallisten työeläkkeiden
puolella on ylijäämää”**

Mitkä tekijät vaikuttavat työeläkkeiden tasoon?

Keskieläkkeen kehitys suhteessa keskipalkkaan

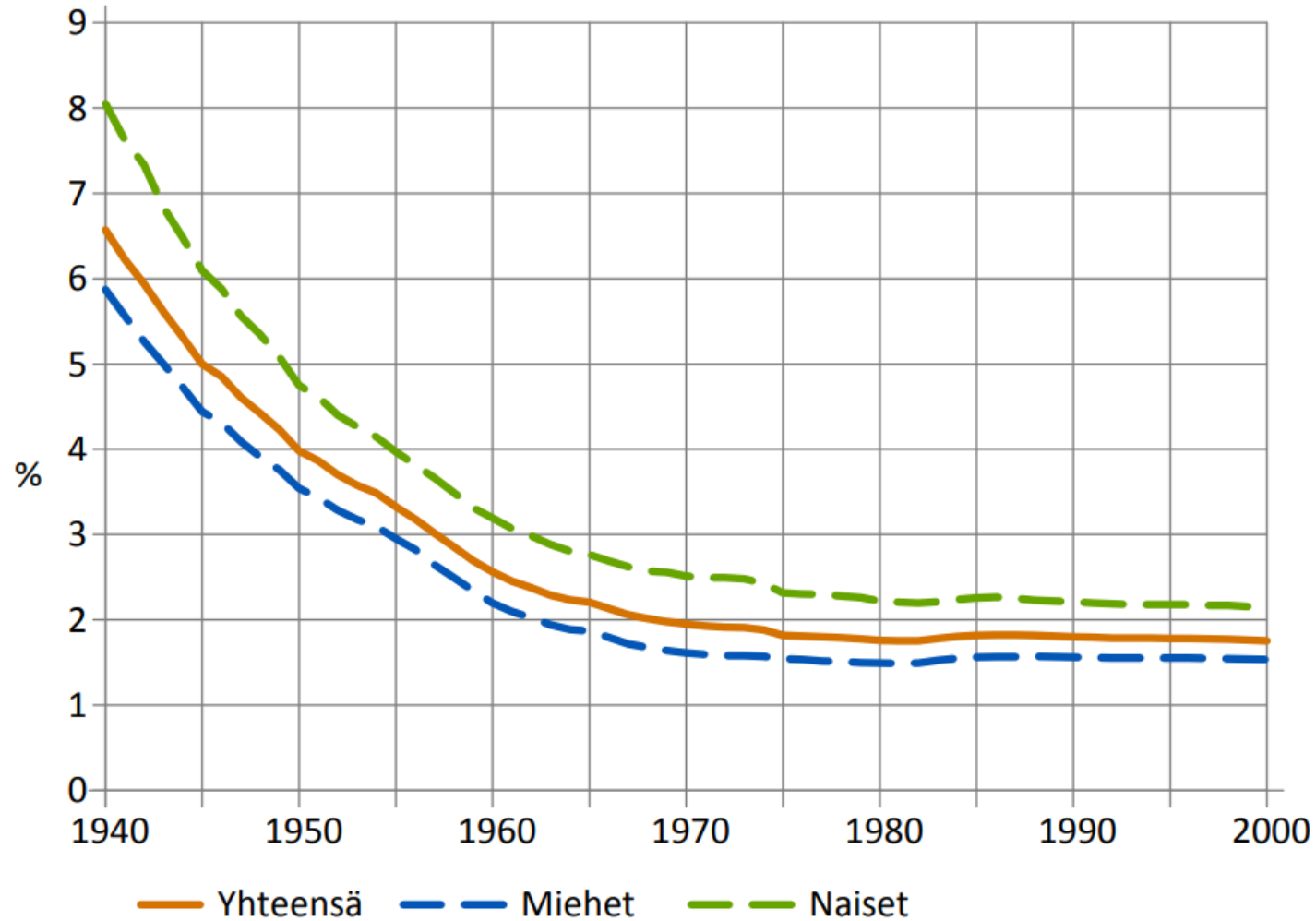

Lähde: Eläketurvakeskus: PTS, 2022

**Viimeisimmissä eläkeuudistuksessa (2017)
90-luvulta eteenpäin syntyneet voittivat hieman**

Kaikkien ikäluokkien sisäinen tuotto on positiivinen, mutta...

Lähde: Eläketurvakeskus: PTS, 2022

**Työeläkkeen perustuslain mukainen
omaisuudensuoja on tärkeä osa turvaa**

Nuorisojärjestöillä on rooli uusien näkökulmien esiintuojana

- Ikäluokkien välinen oikeudenmukaisuus on yksi (tärkeä) ulottuvuus keskustelussa reiludesta.
- Ikäluokkien väliseen tulonjakoon vaikuttaminen on jälkikäteen haastavaa.
- Rahoitus on vakaa lähivuosisikymmenet, jonka jälkeen maksupaine kasvaa nykyinenolla.
- Nuoret tarvitsevat pidempiä työuria saadakseen nykyisen tasoisia eläkkeitä.
- Työkyvyn menettämisen riski on lähellä myös opiskelijaa.

Kiitos!

Janne Pelkonen
janne.pelkonen@tela.fi
Twitter: @JiiPelkonen

